

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **J. P.**, zast. JUDr. Marcelou Neuwirthovou, advokátkou, se sídlem Dělnická 1a/434, Havířov - Město, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 28. 4. 2008, č. j. 43 Cad 12/2007 - 41,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna zástupkyni stěžovatele JUDr. Marcele Neuwirthové, advokátce, **s e s t a n o v í** ve výši 2633,50 Kč a bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 17. 10. 2006, č. X, odňala Česká správa sociálního zabezpečení (žalovaná) podle § 56 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění žalobci plný invalidní důchod, s odůvodněním, že podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení v Bruntále (dále jen „OSSZ“) ze dne 22. 9. 2006 již není plně invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti pouze o 45 %.

Žalobce proti uvedenému rozhodnutí žalované podal dne 4. 12. 2006 žalobu, která byla žalované doručena dne 7. 12. 2006. Namítal, že posudková lékařka se o jeho nepříznivý zdravotní stav nezajímala a spíše se soustředila na to, vnutit mu myšlenku o tom, že je zdravý. Uvedl dále, že ke kontrolní lékařské prohlídce byl přizván již v roce 2006, přestože původně měl být přizván až v roce 2007 a spatřoval v tom záměr posudkových orgánů odejmout mu plný invalidní důchod odebrat. Žalobce poukázal na své zdravotní problémy, zejména s chůzí, dýcháním, bolestmi na hrudníku, malátností. Zdůraznil, že má potíže umýt podlahu, nést těžší tašku, nemůže se soustředit, trápí jej nedostatek sebedůvěry a obavy z omdlení. Dodal, že rozhodnutí žalované o odnětí plného invalidního důchodu mu bylo doručeno faxem dne 1. 12. 2006, a to až poté, co jeho doručení urgoval, neboť mu

nebyl vyplacen plný invalidní důchod. Navrhoval zrušit napadené rozhodnutí a uložit žalované, aby mu vrátila plný invalidní důchod od 2. 12. 2006.

Přípisem ze dne 31. 1. 2007 postoupila žalovaná žalobu Krajskému soudu v Ostravě. Uvedla v něm, že poštovní zásilka s napadeným rozhodnutím jí byla při doručování vrácena zpět s poznámkou „odstěhoval se“. Žaloba byla žalované doručena dne 7. 12. 2005 a žalovaná proto nenamítá její opožděné podání.

Krajský soud si vyžádal posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě (dále též „PK MPSV“) a s ohledem na námitky, které žalobce proti tomuto posudku vznesl u ústního jednání před krajským soudem dne 31. 8. 2007 si následně vyžádal také doplňující posudek od téže komise.

Rozsudkem ze dne 28. 4. 2008, č. j. 43 Cad 12/2007 – 41, krajský soud žalobu zamítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění poukázal na znění § 39 odst. 1 a § 44 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., a konstatoval, že žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované nebyl již plně invalidní, ale pouze částečně invalidní, neboť posudkem a doplňujícím posudkem posudkové komise MPSV v Ostravě ze dne 14. 6. 2007 a 6. 12. 2007 bylo jednoznačně prokázáno, že k datu vydání přezkoumávaného rozhodnutí žalované (17. 10. 2006) nebyl stěžovatel plně invalidní podle § 39 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 134/1997 Sb., ale byl pouze částečně invalidní podle § 44 odst. 1 téhož zákona, neboť pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu činil 45 % a nedosahoval tak nejméně 66 % potřebných pro plnou invaliditu. Tento závěr podle krajského soudu byl v posudku PK MPSV ze dne 14. 6. 2007 a doplňujícím posudku téže komise ze dne 6. 12. 2007 náležitě odůvodněn, o jeho úplnosti, správnosti a přesvědčivosti není tudíž důvodu pochybovat.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce dne 19. 6. 2008 (dále též „stěžovatel“) včas kasační stížnost, v níž požádal o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

Krajský soud usnesením ze dne 21. 8. 2008, č. j. 43 Cad 12/2007 – 52, stěžovateli ustanovil zástupkyni pro řízení o kasační stížnosti JUDr. Marcelu Neuwirthovou, advokátku a uložil jí, aby ve lhůtě jednoho měsíce od doručení tohoto usnesení doplnila kasační stížnost, zejména aby upřesnila, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je rozsudek napadán (§ 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále též „s. ř. s.“).

Stěžovatel kasační stížnost doplnil prostřednictvím ustanovené advokátky podáním ze dne 25. 9. 2008, ve kterém namítal zmatečnost řízení před soudem ve smyslu § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s., spočívající v tom, že chyběly podmínky řízení. Uvedl, že nebyly splněny zákonné podmínky pro to, aby krajský soud ve věci vůbec rozhodoval, neboť rozhodnutí žalované ze dne 17. 10. 2006, č. X nikdy nebylo řádně doručeno do jeho vlastních rukou, jak to vyžaduje ustanovení § 72 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. O tom, že rozhodnutí žalované mělo být doručeno do vlastních rukou stěžovatele svědčí také dovětek u nadpisu rozhodnutí žalované („do vlastních rukou“). Dvouměsíční lhůta pro podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu stanovená v § 72 odst. 1 tak podle žalobce nikdy nezačala běžet a krajský soud proto vůbec neměl ve věci jednat a

rozhodovat. Stěžovatel nemohl splnit ani podmínku stanovenou v § 71 odst. 1 s. ř. s., (doložit jeden opis napadeného rozhodnutí), neboť stejnopisem rozhodnutí žalované nedisponoval. S ohledem na výše uvedené stěžovatel uzavřel, že krajský soud pochybil, když o věci rozhodl, ačkoliv nebyly splněny zákonné podmínky pro zahájení řízení. Podle stěžovatele měl krajský soud žalobu podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. odmítnout pro předčasnost. Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 28. 4. 2008, č. j. 43 Cad 12/2007 – 41, zrušil.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Stěžovatel důvody své kasační stížnosti podřadil pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s., podle kterého lze kasační stížnost podat z důvodu zmatečnosti řízení před soudem spočívající v tom, že chyběly podmínky řízení, ve věci rozhodoval vyloučený soudce nebo byl soud nesprávně obsazen, popřípadě bylo rozhodnuto v neprospěch účastníka v důsledku trestného činu soudce.

Ze shora uvedeného je zřejmé, že kasační stížnost obsahuje pouze jedinou námitku, a to námitku zmatečnosti řízení spočívající v tom, že chyběly podmínky řízení, neboť rozhodnutí žalované nikdy nebylo řádně doručeno do vlastních rukou stěžovatele, nemohla tudíž začít běžet dvouměsíční lhůta pro podání žaloby a nebyly tak splněny zákonné podmínky pro to, aby krajský soud ve věci rozhodoval.

Nejvyšší správní soud se touto kasační námitkou zabýval a dospěl k závěru, že je nepřipustná ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. Podle tohoto ustanovení soudního řádu správního není kasační stížnost přípustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103, nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl.

Ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. in fine brání tomu, aby stěžovatel v kasační stížnosti uplatňoval jiné právní důvody, než které uplatnil v řízení před krajským soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáváno, ač tak učinit mohl. K takto uplatněným novým skutečnostem Nejvyšší správní soud při svém rozhodování nepřihlíží. Jak již Nejvyšší správní soud konstatoval např. v rozsudku ze dne 25. 9. 2008, č. j. 8 Afs 48/2006 - 155, ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. představuje zavedení koncentračního principu do řízení před Nejvyšším správním soudem. Užití tohoto principu lze považovat za zcela racionální, neboť zajišťuje, aby výhrady účastníků řízení proti (zde) pravomocnému správnímu rozhodnutí byly pořadem práva nejprve projednány krajskými soudy, přičemž Nejvyšší správní soud přezkoumá již pouze zákonnost závěrů krajských soudů k jednotlivým skutkovým a právním otázkám, které jim byly v žalobách předestřeny (promítly-li se, pochopitelně, do námitek kasačních). Pokud by bylo v řízení o kasační stížnosti před Nejvyšším správním soudem připuštěno uplatnění skutkových a právních novot (zde srov. též ustanovení § 109 odst. 4 s. ř. s.) vedlo by to fakticky k popření kasačního principu, na němž je řízení o tomto mimořádném opravném prostředku vystavěno. Ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. (obdobně jako § 109 odst. 4 s. ř. s., vylučující možnost dodatečného uplatňování argumentů skutkových) tedy nesleduje restriktci práv fyzických a právnických osob na přístup k soudní ochraně. Po účastnících předcházejícího žalobního řízení (z logiky věci je zřejmé, že musí jít pouze o účastníky aktivně legitimované) lze jistě

spravedlivě požadovat, aby na principu *vigilantibus jura* postupovali v řízení shora popsaným způsobem s tím, že v případě, kdy tak neučiní, ponесou (z hlediska možnosti uplatnění procesní argumentace v dalším stupni) případné nepříznivé důsledky.

To vše proto, že žalobní řízení striktně spočívá na zásadě dispoziční a zásadě koncentrace řízení. Znamená to, že je pouze na žalobci, zda proti rozhodnutí správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, bude brojit žalobou u soudu či nikoliv; je na něm, aby v případě, kdy se bude domáhat ochrany svých práv žalobou u soudu, v této žalobě jasně vymezil, které výroky správního rozhodnutí napadá, a v žalobních bodech pak specifikoval, z jakých skutkových a právních důvodů považuje napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné (§ 71 s. ř. s.) a v čem spatřuje nesprávnost postupu správního orgánu.

Soud při přezkoumání správního rozhodnutí je vázán rozsahem napadení, jak je žalobce ve své žalobě vymezí a (nejde-li o rozhodnutí nicotné, kdy je oprávněn nicotnost deklarovat i bez návrhu) přezkoumá jen ty výroky rozhodnutí, které byly žalobou napadeny, a jen v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). Bylo tedy na žalobci, aby vymezil z jakých skutkových a právních důvodů má být rozhodnutí žalované soudně přezkoumáno. Ze soudního spisu vyplývá, že žalobce podal žalobu proti rozhodnutí žalované včas, avšak jakoukoli námitku týkající se způsobu, kterým mu rozhodnutí žalované bylo doručeno nevznosl, poznamenal pouze, že mu toto rozhodnutí bylo doručeno faxem. Z podané žaloby je pak patrné, že byl s obsahem napadeného rozhodnutí seznámen.

Jestliže stěžovatel podanou kasační stížnost opírá o důvod, který neuvedl již v řízení před krajským soudem, jde o důvod kasační stížnosti, který je podle § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřipustný, neboť jej stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí je přezkoumáváno, ač tak učinit mohl; jelikož kasační stížnost stěžovatele neobsahuje žádný jiný stížnostní důvod, je podle citovaného ustanovení nepřipustná jako celek. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost stěžovatele podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 120 s. ř. s. odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, jestliže kasační stížnost byla odmítnuta.

V řízení o kasační stížnosti proti napadenému rozsudku krajského soudu byla stěžovateli usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 8. 2008, č. j. 43 Cad 12/2007 – 52, ustanovena zástupkyně JUDr. Marcelu Neuwirthová, advokátka, přičemž její hotové výdaje a odměnu za zastupování platí stát, jak vyplývá z ustanovení § 120 a § 35 odst. 8 věty první s. ř. s. Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud přiznal ustanovené zástupkyni stěžovatele odměnu za dva úkony právní služby, tj. první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení (do tohoto úkonu právní služby zdejší soud zahrnul rovněž studium spisu dne 18. 9. 2008 a poradu se stěžovatelem dne 24. 9. 2008) a písemné podání soudu ve věci samé (doplnění kasační stížnosti ze dne 25. 9. 2008) podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb. (dále jen „advokátní tarif“). Za výše uvedené úkony tak náleží zástupkyni stěžovatele odměna ve výši 2 x 500 Kč podle § 7

a § 9 odst. 2 advokátního tarifu (sazba mimosmluvní odměny činí ve věcech důchodového pojištění pouze částku 1000 Kč, takže odměna za úkon činí 500 Kč), a dále režijní paušál ve výši 2 x 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Zástupkyni stěžovatele dále náleží 213 Kč za cestovné advokátky, resp. jejího substituta, k prostudování spisu z Havířova do Ostravy a zpět (§ 13 odst. 1 a 4 advokátního tarifu) a částka 400 Kč, která představuje náhradu za čas strávený touto cestou v rozsahu čtyř započatých půlhodin po 100 Kč (§ 14 odst. 1 písm. a/, odst. 3 advokátního tarifu), tj. celkem 2213 Kč. Zástupkyně stěžovatele doložila, že je plátkyní daně z přidané hodnoty, a proto se podle § 35 odst. 8 s. ř. s. její odměna zvyšuje o částku odpovídající této dani, která činí 19 % z částky 2213 Kč, tj. 420,50 Kč. Zástupkyni stěžovatele tak bude vyplacena částka ve výši 2633,50 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

K podání ustanovené advokátky ze dne 9. 2. 2009, v němž vypočetla svou odměnu za zastupování na 4497 Kč, Nejvyšší správní soud uvádí, že již ve svém rozsudku ze dne 13. 12. 2006, č. j. 1 Azs 47/2006 – 84, konstatoval, že setrvává na tom, že studium spisu není samostatným úkonem, za nějž náleží odměna, s výjimkou uvedenou v § 11 odst. 1 písm. f) advokátního tarifu. Advokátka stěžovatele požadovala přiznat odměnu za čtyři úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení včetně první porady se stěžovatelem dne 10. 9. 2008, prostudování spisu na soudě dne 18. 9. 2008, porada se stěžovatelem dne 24. 9. 2008, doplnění kasační stížnosti ze dne 25. 9. 2008). K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že ustanovená advokátka nedoložila a ani z ničeho jiného nevyplývá, že se dne 10. 9. 2008 uskutečnila porada s klientem (stěžovatelem) ve smyslu § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu. Ostatně jen stěží by advokátka byla schopna uskutečnit poradu s klientem v ten samý den, kdy převzala usnesení krajského soudu ze dne 21. 8. 2008, kterým byla ustanovena stěžovateli zástupkyní pro řízení o kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud tak má za to, že v projednávaném případě proběhla pouze jediná porada advokátky se stěžovatelem, a to dne 24. 9. 2008 (tuto poradu ostatně advokátka doložila), kterou byl spolu se studiem spisu (které advokátka, resp. její substitut, provedl u krajského soudu dne 18. 9. 2008), naplněn právě úkon převzetí zastoupení ve smyslu § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu (takovým úkonem není pouhé převzetí obálky s usnesením ustanovujícím advokáta zástupcem nemajetného účastníka). Úkon podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu [obdobně i úkon podle písm. a) téhož odstavce] v sobě totiž zásadně zahrnuje určitý provázaný soubor dílčích činností advokáta při převzetí případu a přípravě zastoupení, zejména pak takové činnosti jako úvodní pohovor se zastoupeným a seznámení se s případem, čítaje v to i studium relevantních podkladů, včetně těch, které jsou obsaženy v soudním spise. Jeho základní určující charakteristikou je účel (příprava zastoupení) a to, že se děje v úvodní fázi poskytování právní služby. Studium spisu na soudě dne 18. 9. 2008 i poradu se stěžovatelem dne 24. 9. 2008 je tak v posuzovaném případě nutno považovat za součást přípravy zastoupení ve smyslu § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu.

Odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů bude ustanovené zástupkyni proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. srpna 2009

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu